

Narodowy Instytut Onkologii w Gliwicach wśród zwycięzców konkursu Agencji Badań Medycznych na niekomercyjne badania naukowe

Trzy spośród pięciu projektów badawczo-naukowych zgłoszonych przez Narodowy Instytut Onkologii w Gliwicach do konkursu otrzyma wsparcie finansowe Agencji Badań Medycznych (ABM). Znalazły się one na liście rankingowej 28 niekomercyjnych badań naukowych, na których realizację ABM przeznaczy prawie 463 mln zł. Gliwicki Instytut, jako jeden z zaledwie kilku ośrodków nieakademickich, stanie się beneficjentem części tych środków.

Szansa dla chorych na raka nosogardła

Okolo 6,5 mln zł dofinansowania otrzyma „**Badanie II fazy oceniające skuteczność niwolumabu w leczeniu chorych na raka nosogardła, u których doszło do postępu choroby podczas lub po zakończeniu terapii opartej na pochodnych platyny**”. Prowadzi je zespół naukowców pod kierunkiem dr. hab. Tomasza Rutkowskiego.

- Chorzy na raka nosogardła stanowią stosunkowo niewielką, ale istotną klinicznie grupę chorych na nowotwory regionu głowy i szyi. Spora ich część to ludzie młodzi, często w bardzo dobrym stanie ogólnym i bez dodatkowych schorzeń, co wyróżnia ich spośród pozostałych chorych na nowotwory w tej lokalizacji. Uważa się, że rak nosogardła nieco różni się pod względem klinicznym i biologicznym od typowych raków płaskonabłonkowych, zlokalizowanych w innych częściach gardła, w krtani czy w jamie ustnej. Z tego powodu chorzy na raka nosogardła z reguły nie są włączani do randomizowanych, wieloośrodkowych, międzynarodowych badań klinicznych, których wyniki umożliwiają wprowadzenie do praktyki klinicznej nowych leków – tłumaczy dr hab. Tomasz Rutkowski.

Nowoczesne leczenie onkologiczne, jak podkreśla dr hab. Tomasz Rutkowski, w coraz większej liczbie rozpoznań wykorzystuje immunoterapię. Jej skuteczność wykazano m.in. u chorych na raka płuca, czerniaka i piersi. Od września 2019 r. mogą z takiej terapii skorzystać również chorzy na raka płaskonabłonkowego regionu głowy i szyi w wyszczególnionych, najczęstszych lokalizacjach, poza chorymi na raka nosogardła. Przyczyną wyłączenia tych chorych z programu lekowego jest brak randomizowanego badania klinicznego, udawadniającego zysk kliniczny z immunoterapii w tej grupie chorych. Wydaje się jednak mało prawdopodobne, by immunoterapia nie była skuteczna w leczeniu tych chorych, skoro przynosi dobre efekty w tak wielu innych lokalizacjach nowotworu złośliwego.

- Stąd wziął się nasz pomysł na przeprowadzenie badania, które miałooby wykazać, że immunoterapia przynosi korzyści również chorym na raka nosogardła. W naszym projekcie założyliśmy stosowanie leku niwolumab – tego, który jest refundowany w ramach istniejącego programu lekowego dla chorych na raka regionu głowy i szyi – mówi główny badacz dr hab. Tomasz Rutkowski.

Chorzy na nowotwory hematologiczne czekają na skuteczne leczenie

Dwa kolejne, rekomendowane do sfinansowania przez ABM projekty realizuje zespół prof. Sebastiana Giebla, kierownika Kliniki Transplantacji Szpiku i Onkohematologii, wicedyrektora ds. klinicznych gliwickiego Instytutu.

Ponad 3,1 mln Agencja Badań Medycznych przekaże na projekt „Ocena tolerancji i skuteczności napromienienia całego ciała i kładrybiny przed allogeniczną transplantacją komórek krwiotwórczych u chorych na ostrą białaczkę szpikową i zespoły mielodysplastyczne”.

Jak podkreśla prof. Sebastian Giebel, uznaną metodą leczenia wielu nowotworów hematologicznych, w tym ostrej białaczki szpikowej i zespołów mielodysplastycznych jest transplantacja szpiku. Ważnym elementem tej procedury jest tzw. kondycjonowanie, polegające na zastosowaniu chemio- lub radioterapii w dużych dawkach, które pozwalają na zniszczenie komórek nowotworowych. Jednak jak dotąd nie udało się ustalić, która z tych form leczenia jest lepsza.

- W Narodowym Instytucie Onkologii w Gliwicach opracowaliśmy zupełnie nowy protokół kondycjonowania z zastosowaniem napromieniania całego ciała w skojarzeniu z kładrybiną – chemioterapeutyką, który jest produkowany w Polsce. W przeprowadzonych uprzednio, ogólnopolskich badaniach wykazaliśmy, że zastosowanie tego leku na wcześniejszych etapach terapii zwiększa szanse na wyleczenie chorych na ostre białaczki. Dlaczego więc nie mógłby on działać również jako element kondycjonowania? – wyjaśnia prof. Sebastian Giebel.

Wstępne doświadczenia wskazują na dużą skuteczność tego protokołu i bardzo dobrą tolerancję leczenia zaproponowanego przez gliwickich onkohematologów u chorych poddanych transplantacji szpiku. Projekt zakwalifikowany do sfinansowania przez ABM ma objąć większą niż do tej pory liczbę chorych (ok. 40), co pozwoli na dokładniejszą ocenę przydatności nowego protokołu w praktyce klinicznej.

Który lek jest lepszy dla chorych z ostrą białaczką limfoblastyczną?

Największe dofinansowanie, w wysokości ok. 14 mln zł, otrzyma projekt „Porównanie skuteczności i bezpieczeństwa obinutuzumabu i rytuksymabu w leczeniu skojarzonym dorosłych chorych na ostrą białaczkę limfoblastyczną z ekspresją CD20”.

Ostra białaczka limfoblastyczna to niezwykle dynamiczny nowotwór, który wymaga stosowania bardzo intensywnej chemioterapii z wykorzystaniem wielu leków. Badania francuskich naukowców wykazały, że dołączenie do chemioterapii leku biologicznego – rytuksymabu – zwiększa skuteczność leczenia chorych na ten typ nowotworu.

- W ostatnich latach opracowano nową generację leków biologicznych. Jednym z nich jest obinutuzumab. Jednak jak dotąd nie badano jego skuteczności u chorych na ostrą białaczkę limfoblastyczną – mówi prof. Sebastian Giebel.

W ogólnopolskim projekcie, który prof. Giebel zgłosił na konkurs ABM, zostaną porównane skuteczność i bezpieczeństwo stosowania rytuksymabu i obinutuzumabu w skojarzeniu z chemioterapią. – *Wyniki naszego badania mogą w przyszłości zmienić standard leczenia chorych na ostrą białaczkę limfoblastyczną* – ma nadzieję szef projektu.

xxx

Na pierwszą edycję konkursu, ogłoszonego przez Agencję Badań Medycznych pod koniec września 2019 r., wpłynęło w sumie 78 wniosków. Do oceny merytorycznej skierowano 77, o łącznej wartości prawie 1,3 mld zł. ABM wybrała spośród nich 28, w tym 10 kardiologicznych, 8 onkologicznych, 5 pediatrycznych, 3 z zakresu neurologii oraz 2 z zakresu hematologii.

Lista beneficjentów konkursu dostępna jest na stronie <https://abm.gov.pl/pl/aktualnosci/292,Agencja-Badan-Medycznych-oglasza-wyniki-pierwszego-konkursu-na-wsparcie-niekomer.html>

Kontakt dla dziennikarzy:

Maja Markłowska-Tomar, rzecznik prasowy Narodowego Instytutu Onkologii w Gliwicach

Tel. +48 798 744 863, e-mail: maja.markłowska-tomar@io.gliwice.pl